

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 09 kwietnia 2025 r.
znak sprawy: DHR.n.8110.10.2025

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: terminów stosowania nawozów zawierających w składzie azot

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma Krajowej Rady Izb Rolniczych znak sprawy: KRIR/MR/276/2025 z dnia 17 marca 2025 r. dotyczącego zmian w zakresie przepisów dotyczących terminów stosowania nawozów azotowych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) uprzejmie dziękuje za zainteresowanie się tą kwestią i zwrócenie uwagi na ten ważny aspekt.

Termin stosowania nawozów zawierających w składzie azot jest ważnym czynnikiem decydującym zarówno o wysokiej efektywności wykorzystania składników nawozowych przez rośliny, ograniczaniu nadmiaru składników pokarmowych/odżywczych w środowisku, jak również pozwala ograniczać zbędne koszty dla rolników związane z nawożeniem.

Mając na względzie znaczenie nawożenia, MRiRW dokłada starań, aby coraz bardziej większe wymagania środowiskowe nie powodowały utrudnień w prowadzeniu produkcji roślinnej i zwierzęcej, w tym nawożenia.

Zasady dotyczące stosowania nawozów zawierających w składzie azot wynikają z dyrektywy 91/676/EWG⁽¹⁾ tzw. dyrektywy azotanowej mającej na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego. W związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 2014 w sprawie C-356/13 – tj.

niewłaściwego wdrażania w Polsce ww. dyrektywy, w tym również w zakresie terminów stosowania nawozów - transpozycja jej wymogów nastąpiła poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne⁽²⁾ oraz wydawane na podstawie ww. ustawy rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” tzw. program azotanowy.

Dzięki staraniom MRiRW obowiązujący od 2023 r. program azotanowy⁽³⁾ daje możliwość elastycznego stosowania nawozów zawierających w składzie azot w okresie od 1-go do ostatniego dnia lutego, jeżeli wystąpią odpowiednie warunki pogodowe. Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące możliwości elastycznego stosowania nawozów zawierających w składzie azot zostały wypracowane przy ścisłej współpracy i zaangażowaniu KRiR, której to przedstawiciele brali udział w pracach zespołu monitorującego przegląd i aktualizację programu azotanowego.

MRiRW na bieżąco, razem z właściwymi resortowymi Instytutami, analizuje sytuację związaną z rozpoczęciem okresu wegetacji roślin uprawnych oraz optymalnym terminem rozpoczęcia nawożenia azotem. W ramach prowadzonych działań resort rolnictwa podejmuje liczne inicjatywy mające na celu usprawnienie prowadzenia produkcji roślinnej. Jednym z takich działań jest zlecenie jednostkom podległym prowadzenia badań i analiz w zakresie oceny przebiegu wegetacji roślin oraz wyznaczenia optymalnego terminu pierwszej dawki nawożenia azotem.

Warto również dodać, że dotychczasowe podejście służb Komisji Europejskiej (DG. ENVI) w kwestii terminów stosowania nawozów było jednoznaczne tj. wymaga się wprowadzenia konkretnych terminów kiedy rolnicze wykorzystanie nawozów jest zakazane (w związku m.in. z zapisami załącznika III ust. 1 pkt. 1 dyrektywy azotanowej⁽¹⁾ tj. „Środki obejmują zasady odnoszące się do: 1. okresów, kiedy rolnicze wykorzystanie niektórych rodzajów nawozu jest zakazane.”). Dlatego wszystkie kraje członkowskie musiały i wprowadziły konkretne daty związane z ww. zakazem.

Niezależnie od powyższego informuje, że w ramach najbliższego przeglądu programu azotanowego, który zgodnie z informacjami z Ministerstwa Infrastruktury odbędzie w 2026 r, MRiRW ponownie zwróci szczególną uwagę na kwestie terminów stosowania nawozów zawierających w składzie azot w zależności od zaawansowania wegetacji rośliny uprawnej. Wyrażam również nadzieję, że w proces ten, który zgodnie

z kompetencjami prowadzony jest przez ministra ds. gospodarki wodnej, aktywnie włączają się przedstawiciele KRiR.

W związku z powyższym zwracam się z prośbą o przygotowanie i przekazanie przed rozpoczęciem kolejnego przeglądu programu azotanowego konkretnych propozycji rozwiązań, uwzględniających obowiązujące wymogi wynikające z dyrektywy azotanowej oraz wyroku w sprawie C-356/13, które zapewniałyby równe i adekwatne warunki stosowania nawozów zawierających w składzie azot dostosowanych do rzeczywistych warunków klimatycznych, agronomicznych oraz prawa UE.

Jednocześnie MRiRW wyraża nadzieję, że propozycje zmiany sztywnych terminów w ramach dyrektywy azotanowej⁽¹⁾ zostały zgłoszone, nie tylko przez MRiRW, ale i środowisko rolnicze do Komisji Europejskiej w ramach prowadzonej w 2024 r. przez KE jej oceny.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) dyrektywa Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG) (Dz.U.UE.L.1991.375.1) tzw. dyrektywa azotanowa
- (2) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089, 1473, z 2025 r. poz. 216)
- (3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. z 2023 r. poz. 244)